

i det væsentlige til retsplejelovens § 188, 2. pkt. Man har dog bl. a. under hensyn til de praktiske problemer i forbindelse med forudbetaling foreslået, at ydelserne afholdes forskudsvis af det offentlige.

Efter bestemmelsen er det overladt til rettens afgørelse i det enkelte tilfælde, om forskuddet skal overstige det beløb, der er nødvendigt for at møde frem i retten, og i hvilken form forskuddet skal udbetales (penge, check, billet til rejser etc.).

Som bilag 1 til lovforslaget er optaget udkast til bekendtgørelse om ydelser til nordiske vidner m.v. Til udkastets § 4 skal særlig bemærkes, at den omstændighed, at et vidne ikke kan give møde for retten uden ledsager, normalt bør føre til, at vidnet afhøres i hjemlandet.

Til § 9.

Under de nordiske forhandlinger har man drøftet også at indføre pligt for parter til at møde frem i retten i et andet nordisk land, idet partsforklaring ofte er en ligeså vigtig oplysningskilde som vidneforklaring.

Efter dansk ret kan partsforklaring kun fremtvinges i ægteskabssager, når retten finder det påkrævet for at kunne afgøre, hvem forældremyndigheden over børnene skal tilkomme, og i faderskabssager, jfr. retsplejelovens §§ 450, stk. 2, og 456 1.

Man har fra dansk side ikke kunnet gå med til en videregående mødepligt for retterne i de andre nordiske lande, og resultatet af forhandlingerne er derfor blevet, at reglerne om partens mødepligt efter lovene om nordisk vidnepligt ikke bliver videregående end de gældende danske regler.

Med hensyn til indkaldelse m.v. af parter henvises til bemærkningerne til §§ 1-7.

Med hensyn til godtgørelse til parter foreslås det i stk. 2, at retten efter en konkret vurdering kan tillægge parter godtgørelse efter reglerne for vidner. Reglen svarer til retsplejelovens § 456 i, stk. 3, der vedrører faderskabssager.

Til § 10.

Under de nordiske drøftelser er man nået til enighed om, at bestemmelserne i lovens § 4 og § 5 om editionspligt og pligt til at afgive forklaring bør

finde anvendelse i tilfælde, hvor vidnet faktisk møder uden behørig indkaldelse, uanset at fremmødet ikke ville kunne fremtvinges efter bestemmelsen i § 6. I relation til editionspligten i § 4 vil der i disse tilfælde kun kunne anvendes tvangsmidler over for nægtelsen af at forevise eller udlevere dokumenter, som vidnet faktisk har medbragt.

Ligeledes er der opnået enighed om at gøre immunitetsreglen i § 7 anvendelig, uanset at vidnet ikke vil kunne straffes eller idømmes erstatning for udeblivelse.

Til § 11.

Denne bestemmelse pålægger personer, som er bosat i Danmark og opholder sig her eller i et andet nordisk land, samt personer, som opholder sig her og er bosat i et andet nordisk land, pligt til at møde frem og afgive forklaring for retten i Finland, Island, Norge eller Sverige. Bestemmelsen modsvarer § 1 og § 9 om indkaldelse af vidner eller parter fra de andre nordiske lande.

Til § 12.

Pålagt erstatning for udgifter, som er forårsaget af en indkaldt persons udeblivelse m.v., både i civile sager og i straffesager, skal ifølge forslaget fuldbyrdes efter reglerne i konventionen af 16. marts 1932 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, afsagte i de nævnte stater, jfr. bekendtgørelse nr. 177 af 10. maj 1933. Konventionen er i henhold til retsplejelovens §§ 223 a og 479 gennemført ved kgl. anordning nr. 178 af 11. maj 1933.

Fuldbyrdelse af bøder, der pålægges for udeblivelse (i Finland og Sverige i form af såkaldt „vite“), sker efter bestemmelsen i § 1 i lov nr. 214 af 31. maj 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m. v.

Til § 13.

Da loven bør træde i kraft samtidig med de tilsvarende love i Finland, Island, Norge og Sverige, er det nødvendigt at bemyndige justitsministeren til at bestemme tidspunktet for lovens ikrafttræden.